

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Няхай живе Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:

ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.)

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзін апрача свята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Для заграначы удвая даражэй.

Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ ў СЕРАДУ і СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Аб найважнейшым.

Гутаркі аб новых выбарах да польскага Сейму і Сэнату ня сьціхаюць. Найбольш аб гэтым гавораць польскія газеты, якія падтрымоўваюць сучасны польскі ўрад марш. Пілсудскага. Сочачы за ходам гэтае гутаркі даецца прымець адно, вельмі цікавае зьявішча: польскі ўрад баіцца агульнага блёку нацыянальных меншасцяў. І як кожны чалавек у часе распачы, так і польскі дзяржаўны „чалавек“ цешыць сябе тым, што хоць і ёсць імкненьне да агульнага блёку, але-ж ёсць і паважныя прычыны, якія стануць на перашкодзе стварэння супольнага фронту нацыянальных меншасцяў у часе выбараў.

Польская прэса на'т і пералічвае тыя прычыны і гэтакім парадкам дзеліць нацыянальны фронт напольскіх народаў на тры часткі. Яна гадаець, што павінна быць гэтак, як зарысоўваецца на палітычным небасхіле, а іменна: палянафільскія групы нацыянальных меншасцяў (напр. Паўлюкевіч і Умястоўкі ў Беларусаў), увойдуць у блёк з польскімі партыямі адпаведнымі на „ідэалёгіі“. Гэта будзе называцца—правіца. На лавіцы быццам будзе блёк сацыялістаў, а іменна: польскіх незалежных сацыялістаў, пэпэсаў-лявіцы і адпаведныя да іх групы нацыянальных меншасцяў, як напрыклад беларуская група з „Нашай Працы“ і г. д. Гэтакія, як правіцовыя так і лавіцовыя групіроўкі, як відаць, ня трываюць польскі ўрад, бо хоць лавіца да сучаснага ўраду стаіць у апазыцыі, але-ж гэта нічога, бо ўсяроўна стаіць за цэласць польскае дзяржавы.

Гэтакая думка стушоўвае страх і ў польскіх урадавых колах, бо, калі і запраўды, гэтак будзе, дык ясна, што агульнага блёку нацыянальных меншасцяў ня будзе.

Польская прэса спадзяецца, што, пасля гэтакіх камбінацыяў, той блёк, які безумоўна ўтворыцца, ня будзе мець сілы і ня зьявіцца дзейнікам, які мог-бы адбіцца на палітычным жыцці ў Польшчы.

Рэч ясная, што без блёкаў справа ня можа абходзіцца: гэтага вымагае польскі выбарчы закон. Але-ж, калі і праўда, ды здзейсніцца польская думка, дык ясна, што нацыянальныя меншасці вельмі многа страцяць.

Выбары 1922 году паказалі, што тыя, якія найбольш крычалі аб вольнасцях для нацыянальных меншасцяў у часе выбараў, дык і найбольш пастараліся душыць гэтыя меншасці ў Сейме. І ні ў якім выпадку не адступалі ад тых польскіх партыяў, якія адразу занімаў варожыя пазыцыі...

Падлізніцкімі польскімі партыямі, якія месцамі адурманілі Беларусаў у папярэдніх выбарах былі: Вызваленне і Пэпэсы. Ця-

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

Дык вось знача, Польшча і Саветы, як дзеве суседнія дзяржавы імкнуцца стварыць дагавор, якім жадаюць навекі-вечныя замацаваць тую мяжу, якая шэсьць гадоў таму назад перарвала жывое цела Беларускага Народу. Аб гэтым замацаваньні афіцыйна вяліся перагаворы ў Маскве вясною, перарваныя з прычыны забойства Войкава, аб гэтакім замацаваньні збіраюцца гаварыць нашыя гаспадары ізноў. І як заявілі: новы савецкі пасол у Варшаве і польскі ў Маскве, што для перагавораў аб гваранты сучасных дзяржаўных межаў няма ніякіх перашкодаў; быццам гэтая справа стаіць на добрым шляху. Ня трэба спрачацца, што праўда, справа стаіць на добрым шляху, але каму гэты шлях добры? Зараз разгледзім. Перадусім мушу сказаць, што дабро гэтае не для нас і вось чаму!.. Ясна, што гварантуючы непадушальнасць сучаснае мяжы, нашыя гаспадары гэтым самым загварантуюць той стан рэчаў і той дабрабыт, у якім мы знаходзімся цяпер. Дык і ня робячы вываду, кожны Беларус зразумее, што загварантаванае нам дабро—ліхам называецца...

Рэч зразумелая, што дабро астанеца на долю Саветам і Польшчы, але з крыўдаю для нас.

У папярэднім нашым аглядзе зазначалася, што падыходзячы да гваранцыйных перагавораў ніхто не ўспамінуў аб Беларусах, хоць тая крапасць, якую думаюць будаваць—Саветы і Польшча знаходзіцца на абшары Беларусі.

Гэта поўная ігнарацыя, выразнае жаданьне напоўніць свае дзюбы нашым беларускім цэлам. І вось дзіўна!.. Мы пад Польшчай, гэта-ж не сэрэбр, ня маем ніякіх палітычных правоў, мы ня можам нічога зрабіць, каб лёс свой пакіраваць гэтак, як належыцца: наша доля ў нядолі... але-ж чаму-ж там, дзе, нібы існуе беларуская дзяржава, чаму там ціха, як у валовым вуху? Мы прывыклі лічыць, што ў рамках Савецкага Саюзу, паўстаўшага на развалінах старога царскае камашні—Расей, існуе беларуская дзяржава, а дзеля гэтага, кожны раз, калі

пер іх уплывы ўжо страціліся, Беларусы зразумелі іх абман, зразумелі, але позна, цяпер-жа іх ролю іграюць тыя-ж самыя на сутнасці арганізацыі, толькі з прыбудоўкаю—лявіца. І вось, у гэтакую прыбудоўку, яны думаюць заманіць нацыянальных меншасцяў.

Ці здзейсніцца іх намеры—гадаць вельмі трудна. Наш беларускі народ у палітыцы яшчэ не практычны, дык магчыма, што калі знойдуцца павядыры, дык частку Беларусаў адцягнуць ад нацыянальнага фронту. Толькі хочацца верыць, што акрамя Паўлюкевіча і Умястоўскага, здэмакаваных прадажнікаў, ніхто ня знойдзеца, каб, на яўную шкоду роднаму народу, стаў пад сыцяг якое-колечы польскае партыі.

Палак, хоць і камуніст, ня то які іншы сацыяліст, больш срыяе свайму народу, чым каму іншаму. Гэта ўжо сама прырода гэтак стварыла псыхіку чалавека, што ён кажае сябе самога і тое, што зьяўляецца яму родным, а ўсё іншае стараецца выбарыстаць на карысьць сабе і таму, што

паднімаецца гутарка, аб гваранцы—мы думаем, што гаварыць будзе ўрад з Менску... Але-ж на вялікі жал, нашы думкі астаюцца фантастычнымі лягункамі, а запраўднасць курсу між Варшаваю і Масквою пераз галовы ня толькі нашыя ў Заходняй, але-ж і пераз галовы Чарвяковых, якія быццам прадстаўляюць дзяржаву створаную з Усходняй Беларусі.

Вось гэтакія праявы адносінаў паміж Саветамі і Польшчай і Беларусамі, наводзяць на думкі, што як тут, так і там беларускага ўраду няма. Бо чаму-ж ён не падае свайго голасу тагды, калі гэта зьяўляецца патрэбным і неабходным. Чаму-ж Масква, а ня Менск гаворыць з Варшаваю аб дзяржаўнай мяжы?

Пішам мы гэта дзеля таго, каб заявіць аб нашым істненьні нашым гаспадаром і асьвятліць жорсткую будучыню, якую яны нам гатуюць. Мы ведаем, што гэтым мы нікога не запужаем, але-ж спадзяёмся, што кожны Беларус возьме гэтую справу пад развагу і зробіць адпаведныя вывады.

Гаворачы аб адносінах нашых гаспадароў да нас ня прапусцім момэнт выказаць і нашы адносіны да іх.

Мы памятаем дывэрсійныя банды, некалькі разовыя масавыя арышты і амаль-што, штодзённыя ліквідацыі цэнтральных камітэтаў у Заходняй Беларусі, якія быццам дзюць на шкodu польскае дзяржавы. А ставячы пытаньне, што гэта?—адкажам:—гэта вынікі беларускай нацыянальнай працы.

Мы ведаем аб тым, што адбываюцца суды ў Менску над контр-рэвалюцыянерамі, мы ведаем аб тым, што нядаўна старшыня менскага чэка нашоў свой канец пад адкосам чугункі... І на пытаньне, што гэта?—адкажам: гэта—праявы беларускай нацыянальнай працы. Праца, якая ў форме барацьбы і змаганьня творыць сваю новую будучыню. Нашыя-ж гаспадары не разумеюць гэтага, а дзеля гэтага заместа таго, каб пакіраваць свае сілы на напору дабрабыту сваіх народаў, кіруюць іх на змаганьне з бела-

для яго бліжэй і мілей...

Беларускі Сялянскі Саюз, стоячы на грунце незалежніцкім, на грунце нацыянальнай і сацыяльнай абароны інтарэсаў беларускіх працоўных гушчаў, лічыць, што толькі блёкам беларускіх партыяў можна перамагчы на фронце палітычнай барацьбы.

Чаму-ж гэта так? А вось чаму. „Кур'ер Віленскі“ ад 1-га лістапада пішучы аб беларускім школьніцтве зазначае, што Палакі ня лічыліся з Беларусамі дзеля таго, што не ўважалі іх за народ, а дзеля гэтага думалі, што ўсіх Беларусаў лёгка і скоро здоляюць утапіць у польскім нацыянальным моры. І вось, калі мы і далей будзем барышкаваць і шукаць з польскімі партыямі, дык і далей нас будуць лічыць за гной, прыдатны для польскага поля.

Вось чаму мы і напісалі ў папярэднім нумары прапанову аб нацыянальным беларускім блёку і спадзяёмся, што грамадзянства прыхіліцца да нашага голасу і падтрымае нашу ратунковую акцыю.

—тун.

рускім нацыянальным рухам, губячы нас і шкодзячы сабе.

Ну але даволі... кінем гутарку аб гэтым бліжнім і жорсткім для нас пытанні, ды прыйдем туды дзе сонца і радасць... каб гутаркаю аб радасных праявах агульна-чалавечыга жыцця затушыць на момант бялячкі нашага сэрца.

Памінем фантазію вялікага амерыканца Эдысона аб тэлефоне, якім можна будзе перагаварвацца з мёртвымі, аставім на другі раз справу перасялення людзей з гаротнае зямлі на шчаслівую Вэнэру па пляну і шляху астранома Спратонава, а прыпусімся на „твардох новых формаў“. Але гэта адносіцца не да палітыкі, а да навукі. Амаль-што факт, і то агульна ўзваны, што той чалавек, які існуе цяпер, зьяўляецца недасканалым. Сучасны чалавек — фізічны вялікан і волат — ня можа раўняцца да мурашкі ці да пчалы, а чаму? Таму, што пчала і мурашка маюць вялікаю і свабодную без пачуцця ахвоту і любасць да працы. І працуюць гэтак, што колькі могуць і як могуць, не знаючы, бо гэта і ня ўходзіць у іх патрэбу, таго, што на чалавечай мове называецца: гультайства. Напрыклад пчала, яна не ляціць у чужы вулей, каб забраць чужое, але-ж ляціць да кветачкі каб здабыць мёд... І калі-б людзі мелі такое самае пачуццё і сьведомасць, дык не імкнуліся-б над сабе падобным, а працавалі-б на сваім належным ім грунце... Пры такім парадку мы ня зналі-б раёў, якія захапілі чужыя вульлі...

Усе гэтыя праявы ў чалавечым жыцці гавораць, за тое, што чалавек, як ужо гаворана, зьяўляецца не дасканалым. І вось нашліся вучоныя галовы, якія задумалі ператварыць чалавека і зрабіць яго запраўды разумнаю богападобнаю істотаю. І гэта не жартачкі...

З усіх канцоў нашай плянэты зьехалася ў Бэрліне 800 чалавек, якія вылажылі кожны на сваю думку і дасьлед аб гэтым і судзілі аб агульных здабытках сродкаў да ператварэння чалавека ў мэтах паліпшаньня яго прыроды і душы... І гэта незабаўка... Людзі сур'ёзна думаюць аб тым, каб найсці шлях да лепшага. І як выясьнілася на кангрэсе, дык „опыты“ над расьлінамі і мушкамі далі добрыя рэзультаты. Праўда з людзьмі, будзе ня так лёгка, але-ж факт астанецца фактам — чалавека можна ўдасканаліць і ператварыць, а праз гэта, ператворыцца самае жыццё. Наагул чалавечая будучына мае вельмі падешаючыя практы: тэорыя моладасьці — спосаб абмаладзіць чалавека, пробы здабываць хлеб з паветра і цяпер — імкненьне ўдасканаліць чалавечы арганізм гавораць аб нечым радасным.

Але-ж гэта — далёкая будучына... Цяпер жа адбываецца барацьба клясаў і вот, аб гэтым думаем пагаварыць пры наступным спатканьні.

Зыркні.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

З жыцця Польшчы.

Зьезд эндэчнай моладзі.

У Варшаве адбыўся зьезд польскай эндэчнай моладзі. Эндэкі, гэта польская партыя, якая нічога і нікога не прызнае, апрача самых Палякаў і каталікоў-Палякаў. Іншыя народы і рэлігіі, згодна ідэалёгіі гэтае партыі не павінна існаваць у Польшчы. І ў гэтым эндэкі відзяць свае мэты, да зьдзейсьненьня якіх імкнуцца без ніякай цэрамоніі, а гэтым адрожніваюцца ад іншых польскіх партыяў, якія ідуць, да ліквідацыі іншых народаў, паступова. Да апошніх належаць санацыйныя партыі на чале з марш. Пілеудскім. Разыходзячыся ў тактыцы ўнутранае палітыкі, эндэкі знаходзяцца ў заядлай апазыцыі да сучаснага польскага ўраду.

На зьездзе эндэчнай моладзі, па даным польскае прэсы было 2.000 дэлегатаў.

Бюджэт на 1928 / 29 год.

Бюджэтны год у Польшчы распачынаецца 1 красавіка і канчаецца 31 сакавіка наступнага году.

На гэты, гэтак званы, бюджэтны год робіцца распісаньне дзяржаўных прыходаў і выдаткаў грошы. Гэта і называецца бюджэтам, які разглядаецца і зацьверджаецца Соймам.

На наступны год урад ужо падаў бюджэт Сойму, які распачнецца разглядацца сёньня.

Бюджэт рожніцца ад леташняга тым, што зьяўляецца значна вышэйшым за леташні. А калі так, дык трэба чакаць падвышкі падаткаў ды акцызы на манапалёвыя прадукты.

Абшарнікі арганізуюцца.

У Львове адбываецца зьезд абшарнікаў. З прамоваю выступіў князь Сапега, які зазначыў, што палажэньне ў Польшчы гэтак зьмянілася, што абшарнікі змогуць браць дзейны ўдзел у працы, каб ратаваць свае інтарэсы. Пры гэтым выразіў пажаданьне, каб абшарнікі бяз рожніцы нацыянальнасьці адкінулі нацыялізм і згодна супрацоўнічалі для свае агульнае карысьці.

Так што, як вынікае з прамовы, дык буржуазна-абшарніцкае паваньне над Польшчай замацоўваецца.

Золата ў праекце.

Прэзыдэнт выдаў дэкрэт, у якім запраектавана вытвар залатых манэтаў 100, 50 і 25 зл. Так што праект гатоў, але-ж здаецца матэрыялу дык яшчэ няма. Думаюць за амерыканскія далары накупіць золата, а тагды... ну, тагды будзе Польша—залатая...

Самі сябе цешаць.

Праз нейкі час польскія газеты цешаць сябе тым, што Немцы, быццам, хочучь распачаць перагаворы з Польшчай, аб гандлёвым дагаворы. Але-ж як вынікае з весткі, якую зьясьціла нямецкая газета „Vorwärts“, дык нямецкі ўрад, тымчасам і ня думае гаварыць аб гандлёвым паразуменьні з Польшчай.

Што дзеецца ў сьвеце?

Польскія здабычы.

Газеты пішуць, што высланя з Польшчы літоўскія ксяндзы і дзевяці распачалі антыпольскую агітацыю. Быццам іх выступленьні на мітынгах вельмі абурьлі Літвіноў проці Палякаў... Так што той удзік і рэпрэсіі проці Літвіноў, якія адбыліся апошнімі часамі, паглыбілі пропасць паміж двума суседнімі народамі. Гэта вельмі характэрна, як адкаа на тыя заявы, польскіх газэтаў, што Літвіны ў незалежнай Літве вельмі імкнуцца да аб'яднаньня з Польшчай, маючы да яе вялікую прыхільнасьць...

Страхі латвійскай буржуазіі.

З прычыны зацьверджаньня латвійскім соймам гандлёвага латвійска-савецкага дагавору, у прамысловых, гандлёвых і капіталістычных колах Латвіі падняўся фармальны перагуд. Уся буржуазная Латвія страшыцца таго, што расейскія бальшавікі гандлююць з Латвіяй, будучь пашыраць у латвійскіх работніцкіх і сялянскіх масах камуністычную ідэю.

Каб уратаваць сябе ад пагрозы камунізму латвійская буржуазія арганізуе зьезд, каб знайсці такі спосаб гандлю з бальшавікамі, які найлепш уратуе Латвію ад камуністычнае „закры“.

Амаль што разам.

Як ведама ў Маскве бальшавікі гатуецца сьвяткаваць дзсятыя ўгодкі свайго панаваньня над Рэссяй. Адначасна з гэтым саўпалі акурат пятыя ўгодкі існаваньня фашыстаўскае ўлады ў Італіі. Фашызм, гэта буржуазная дыктатура, якая зьяўлялася для таго, каб уратаваць Італію ад бальшавізму.

Характэрная абвестка.

Маскоўская газета „Вячэрняя Масква“ друкуе гэтакую абвестку: „Без чаргі можна ўсё купіць у Універмоге № 18 МСПО, Узьдвіжанка 10“. Як тлумачаць некаторыя газэты, дык гэта, быццам пацьверджае вестку, што ў Расейскіх некаторых местах, дзеля таго, каб што-колечы купіць, дык трэба стаць у чаргу, як гэта было ў рэвалюцыю, ды паўдня пастаяць у „хвасьце“.

Кайо—прапагандзіст згоды.

На зьездзе французскіх радыкальных сацыялістаў лідэр гэтае партыі Кайо, выступіў з вялікаю прамоваю, якую дамагаўся ад французскага ўраду згоднага сузьяцьця з Нямеччынай. У мэтах гэтага трэбаваў хуткага зьяленьня ад французкае акупацыі рэйнскае вобласьці, якую трымаюць французы пад сваім захопам, як заклад за кантрыбуцыю.

Розныя весткі.

— Акіянскі параход „Прынцэса Мафальда“ падярпеў катастрофу. На параходзе ўзарваўся паравы капёл, так што карабель зтануў. Пры гэтым загінула 300 чалавек.

ЯКУБ КОЛАС.

12)

Сымон Музыка.

Поэма.

(Працяг).

Праўду кажа ці жартуе?
Ці наводзіць ён туман?
А мо' шайку цзе гуртуе
Ён, разбойнік-атаман?
Не, у карчме штось няладна.
А той рабін! Ён дзіўны,
Вочы злосны, неўслагадны
І нянавісьці паўны.

Ляжа хлопчык у куце тым,
Сон ня йдзе. Ён там адзін
Эх, нямала тых гадзін
Адае ён думкам гэтым!

IV

Плян гатовы,
Зложан цвёрда,
Воля горда,
Непарушна:
У сьвет новы
За дубровы,
Бо тут душна!
Сустрэнь, поле,
Прытулі ты!
Я пазбыты
Твае ласкі!
Хочуць волі,
Просьці долі
Песьні-краскі.
Сустрэнь, лесе,
Ясным сьмехам,
Гучным рэхам
Загукай!
І ў завесе
Тваіх шатаў
Голас братаў

Мне падай!

Глян ты, сонца,
З-за аблокаў
Добрым вокам:
Я—твой сын?
Я ў палонцы,
Лёдам skutы,
Я прыгнуты,
Я адзін!

Разгарнуць хачу я крыльце —
Я ў сьвет вольны палячу,
Бо мне тут не па плячу,
Бо я тут — жывы ў магіле;
Я настаўлю сілу сіле,
Волю сам я ўзяць хачу!

Так, даволі! досыць зьдзеку!
Не, павук, я больш ня твой:
Зьведаў я тваю апеку,
Час сквітацца мне з карчмой!
Хітры ты, шынкару-Шлёма:
Скрыпку ўзяў маю ў палон,
Каб ня кінуў твайго дому,
Каб быў зьвязаны Сымон.

У Сымонкі ўсё гатова,
Абмяркована даўно,
Ён жыцьцё пачне нанова,
Гляне ў новае вакно.
Праўда ён — ня так і бедны:
Грошай мае рублёў тры
Да дзьве грывені з гары
І траяк яшчэ той медны!
І ён тыя заробкі
Панясе аддасць бацьком,
Хочь на момант на кароткі
Завітае ў родны дом.
Эх, ты, родненкі куточак!
Ці-ж ня думаў ён аб ім?
Многа думаў, ня спаў ночак
Тут, слугуючы чужым!
Сьніўся родны дом хлапчыне,
Вабіў моцна бы сьвятло,

Мледа сэрца па айчыне,
Хочь і цяжка ёй было.
Ды хто ведаў гэты смутак,
Тугу хлопца-гаруна?
Хіба гэты вась закутак,
Печ ды немае сьцяна!
Але гэта ўсё пазбыта:
Ён ня служба тут больш — квіта!
Ён гадае аб дарозе,
Сьніць яе што ночку ў сьне,
І яшчэ аб кімсь грозіць —
Ці-ж ён дом яе міне?

Так гадае наш музыка,
Пляны строячы цішком,
Толькі вась дзе закавыка:
Скрыпка ў Шлёма пад замком!
І ці-ж гэта справядліва?
Ашуканец ён і лгун!
Каб той Хаімка саплівы
Сьмеў крануцца яе струн!
Эх, ня раз агонь пякучы
Па ўсіх жылах прабягаў,
Калі Хаім скрыпку мучыў,
А Абрам дапамагаў!
Не знаходзіў хлопец месца.
Зубаскал-жа той Яхім,
Як заноза ў сэрца ўсца,
Кеплі строячы над ім:
— Эх, Сымоне, мая рыбка!
Ну, прапала твая скрыпка!
Раз да Хаіма папала,
Лічы сьмела, што прапала!
Раве — чуюш? як карова!
А ён, падла, б'е з-за вуха,
Як тым цэпам, як абухам,
Ну, ня грае — коле дровы!
А ўсё рабін: гэта ён
Зацягнуў цябе ў палон;
Ох, лахудра! ох, пракляты! —
Ня стрываў раз ён — балюча!
Ён туды бяжыць з калом,

А там Шлёма за сталом;
Каб ня Шлёма, была-б буча.
— Твая скрыпка будзе цэла:
Я-ж гляджу яе тут сам.
Граць і тромкаць — яе дзела!
Ну больш Хаіму ня дам! —
І Сымон ня робіць шуму,
Хочь вяліка тое зло,
Ён стаіў у сэрцы думу,
Каб дагадак ня было.

Эк-жа вызваліць з палону
Скрыпку сэрца яго часць?
Як прабрацца за заслоны?
Хто памогу яму дасьць?
Там і дзеці, там і Хава,
Шлёма сам і той вядзьмак...
Ня прыступіцца ніяк
Не, ня лёгкая то справа!
Ляжа ў запечку хлапчына,
Абмяркоўвае свой плян.
Можа здарыцца часіна,
Як заедзе які пан
І музыку затрабуе,
Як бывала тут ня раз.
Шлэму ў лапці і абуе,
Скарыстае гэты час.
Ды калі яно што будзе?
Толькі час зьявдзеш дарма,
А ты ўсё службы паскудзе,
Покі прыдзе зноў зіма.
Ды зноў будзь усю тут зіму,
Абівай яго парог...
Расказаць хіба Яхіму:
Ён напэўна-б дапамог.
Але не: Яхім жартлівы —
Сьменкі будзе строіць, кпіць...
Можа Хаім той саплівы?
Яго можна падкупіць...
Ой, не, не! Ён скажа Шлэму,
Тады будзе шмат трудней;
Не казаць тут лепш нікому,

З беларускага жыцця у Латвіі.

Пяцігодзьдзе літэратурнай працы П. Сакала.

6-га лістапада с. г. беларускія колы Латвіі спраўляюць сьвята. Праўда, сьвята гэтае адбудзецца вельмі скромна, але прычына гэтага сьвяткаваньня—варта таго, каб яе адзначыць.

Пяць гадоў таму назад, на зары беларускага адраджэньня ў Латвіі, пачаў сваю літэратурную працу малады 17-ці гадовы паэта—Пятро Масальскі. Скромна пачаў ён. Спачатку друкаваўся ў вучнёўскай шапіраграфаванай часопісі Люцынскае Беларускае гімназіі „Ластаўка“. Праз год — у зборніку лепшых твораў вучняў гэтае гімназіі — ён ужо займае першае месца. Пазьней друкаваўся ў рыскіх беларускіх выданьнях („Голас Беларуса“, „Першы Крок“), пасля пачаў друкавацца і за межамі.

Крытыка спаткала творы маладога адольнага паэта вельмі прыхільна (гл. напр. часопісь „Крывіч“ — Коўна, 1925 г. № 9(1), стар. 109), што прыдало яму яшчэ больш энэргіі і веры ў свае сілы. Зараз малады пясняр мае падрыхтаваным да друку зборнік сваіх вершаў „На сьвітаньні“. На жаль, адсутнасць сродкаў перашкоджае П. Масальскаму прыступіць да выданьня.

Творчасць П. Масальскага, выхаванага на беларускім адраджэнскім руху, яскрава адбіваецца ў сабе чорныя і сьветлыя бакі беларускага адраджэнскага жыцця ў Латвіі, а таму яна цікава ня толькі для латвійскіх Беларусаў, але і для замежных. Творы яго,—пераважна лірыка, поўная глыбокай шчырасьці і мастацтва. Пісаў ён пад псеўдапімамі „Пятро Сакол“ і „Пятрусь“. Прыходзіцца шкадаваць, што малады паэта, які цяпер звязаны вучыцельскай пасадкай у дэвінскай беларускай пачаткавай школе, мала можа ўдзяляць часу пяснярству.

Скромная ўрачыстасьць юбілею адбудзецца ў сценах Дэвінскай Беларускай Гімназіі (Daugavpils, Varšavas iela, 16). Малады юбіляр выступіць з рэфэратам на тэму „Пачатак і разьвіцьцё беларускага пяснярства ў Латвіі“, а пасля прачытае шэраг сваіх твораў.

м. Дэвінск.

К.

ВЫЙШАЎ З ЛІТАГРАФІІ І ПРАДАЕЦЦА ў беларускіх кнігарнях партрэт Беларускага Народнага Паэта ЯНКІ КУПАЛЫ

Усе беларускія арганізацыі: гурткі культурна-просьветных устаноў, бібліятэчкі і пасабны дзеячы і грамадзяне павінны мець партрэт найвялікшага беларускага песьняра.

ЦАНА партрэту без перасылкі—1 зл.

Заказы прысылайце на адрэс: Wilno, Завальная 7, Беларускае Кнігарня „Пагоня“.

Я вольны сын неба.

Я вольны сын неба! Сакол я свабодны!
Мне цяжкіх жалезных ланцугоў ня трэба.
Хоць я і радзіўся з нядолю народнай, —
Сакол я свабодны! Я вольны сын неба!

Я веру ў свабоду! Я веру у шчасьце!
Жадаю яго я сваёму народу.
Ня век панаваць будзе намі няшчасьце, —
Я веру у шчасьце! Я веру ў свабоду!

Дарогу мне к сонцу! Дарогу к свабодзе!
Стучыцца ўжо шчасьце к маёму ваконцу.
Лячу абуджаць я надзею ў народзе, —
Дарогу к свабодзе! Дарогу мне к сонцу!

Пятро Сакол.

20.I.23. Люцын.

Хмаркі.

Раскідалісь ў небе страусавы перы, —
Пышныя убэры вабочых нябёс.
Я люблю вас — неба пышныя убэры,
Страусавы перы — і ваш думны лёс.

Радуюцца неба вечнага бяздоньня:
Вас ў сваё улоньне захавіў блакіт.
Я хачу вас вырваць з нэбнага бяздоньня, —
Ўзяць у сваё ўлоньне белы аксаміт.

І сплятаць з вас, мілых, прызрасьтэй мары, —
Ўліць хмяльняныя чары ў сумату душы,
Выпіць без астатку прызрасьтэй чары,
І бяз часу крозіць ў красачнай цішы.

Пятрусь.

8.VIII.26. Царскі Лес пад Рыгай.

Жыдоўская прэса аб Бел. Народным Тэатры.

З прычыны выступленьня ў Вільні дня 23 кастрычніка Бел. Нар. Тэатру жыдоўская газета „Тог“ зьмясьціла наступны артыкул:

Куток беларускасьці.

На гэтым тыдні быў я на беларускім спектаклі.

Беларускі Народны Тэатр Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ставіў народную п'есу Купалы „Паўлінка“ са сьпевамі і танцамі. Пасьля хор — каторы выканаў народныя песьні. Народ і народ. Я чуў сябе так добра, быццам быў на жыдоўскай вечарыне. З усіх куткоў адчуваўся пах сьвежай зямлі, плады сьвежай культуры, каторыя прабіваюцца з чорнай мушкетэрскай зямлі. Чулася шмат наўнасцьці як у выкананьні п'есы так і сярод публікі. Бадабрасьці і прымітыўнасцьці. Малады народ, як маладое дзіця. Можна быць што гэта справа стаіць зусім іначай. Можна быць, што беларуская культура ўжо даўно выйшла з сваёй прымітыўнасцьці і змагаецца цяпер за новыя формы нацыянальнага жыцця. Можна я і мяляюся—мы за мала знаём нашых суседзяў, з каторымі мы дзелім пакуль што гора, але з каторым мы спадзяёмся дзяліць і радасьць. Але для пастароньняга глядзельніка, перш-на-перш выўляецца моладасьцьці толькі што разбуджанага народу.

І калі нават „куток беларускасьці“ так яскрава выяўлены ў п'есе Купалы не здаволіць смак тых людзей, якія ў гэтых выпадках вельмі перабіраюць, усё-ж такі мы разумеем, што гэта штука ўзята з жыцця народу, што тут адбіваецца душа беларускае масы, каторая знаходзіцца ў барацьбе за родную культуру, родную мову, родную школу, роднае гаспадарства—поўны камплект народнай культуры.

Усё гэта нас цікавіла, нават захоплівала.

Навінай была мова. Гэта „простая“ мова зьвінела з вуснаў артыстаў ня горш „літэратурнай“ мовы. Навінай быў этнаграфічны жанр. Навінай былі танцы і сьпевы. Асабліваю симпатэю да ўсяе гэтае штуку, мы яшчэ чулі воль чаму: глядзячы на бедную сцэну народнага тэатру, каторая знайшла месца ў клубе гандлёвым, на маладых хлопцаў і дзяўчат (сярод іх адна Жыдоўка п. Залкінд), каторыя падыймаюць з такой любоўю і вернасьцю закінутыя нацыянальныя багацьці народу, каторы прымае іх з такой радасьцю—глядзячы на ўсё гэта, мы ўбачылі ў іх нашых братоў, з каторымі мы ідзем па аднаму шляху змаганьня—і з якімі—мы спадзяёмся—перамогі.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належаўныя за газэту грошы. Хто ня прышлець падпіскі, таму будзе спынена псылка газэты.

Купляем услякія сырцы і плацім найвышэйшыя рынкавыя цэны.

СЯЛЯНСКАЯ ТКАЛЬНАЯ І МЕНЯЛЬНЯ „ТКАНІНА“

ў Слоніме, вул. Касьцюшкі 9.

Прымае ўсялякія сырцы, як: лён, каноплі (пенька), пакульле і воўна, на замену на гатовае палатно, зэфіры, бархаты, драгі, сукны, абрусы, ручнікі і г. п. матэрыялы.

Прымаем у кожнай мясцовасьці заступнікаў (агентаў) і плацім высокую правізію.

Купляем услякія сырцы і плацім найвышэйшыя рынкавыя цэны.

Лепш зрабіць усё самому, —
Так надзейней, спакайней!
Але як? Вось дзе загвоздка!
Асьцярога трэба, спрыт...
Ну, ты, Шлёма! ну, псыкостка,
Ашуканец, жываглыт.
Але як-бы ні было там,
Ён паставіць на сваім,
Ён пралезе хоць-бы кротам,
Бо пад Шлёмавым тут ботам
Ён ня хоча быць зусім.
Ходзіць хлопец, выглядае,
Вухам ловіць кожны крок;
Цягне хлопца, шафа тая,
Што замкнёна пад замок.
Ён прыслушаўся — нікога!
Ён у той пакой бягом!
Сэрна стукае ў малага,
А ў вухах гудзе, як гром.
Ён паслухаў — ціха ўсюды
Нібы вымерла карчма;
На дварэ дзесь Шлёма руды,
Хавы так-жа тут няма.
Да дзвярэй ён крок ступае,
Ён няме, прыліпае
І скрозь шчылінку ў замок
Той пакойчык аглядае...
Стукнуў хтось—ён раптам скок!
Прытуліўся ў кут, у цёмны,
Дух стаўшы ні мур-мур!
Скуль-жа стук той патаёмны?
Ці прабег дзе проста штур?
Да дзвярэй ён проста шыбуе,
Міг адзін, і клямка—бразь!
А скрозь цішу грабавую
Хтось крычыць яму: „Ня лазь!“
Але хлопец не звяжае,
Ён да шафы—пад замок!
Стукнуў злёгка кулаком,
Стук на сьмерць яго пужае,
А на стук той скрыпка—бом!

Струны ціха зазвінелі,
Аглынуліся яны,
Бы агонь прабег па целе,
Трэпет палкі і дзіўны.
Так воль дзе яе няволя!
Але йдуць... Ён вобчас вон!
З карчмы выскачыў на поле,
А ў вухох — той струны звон.
І сьвідруе мозг пытаньне:
Ці замецілі, ці не?
Момент страху і хістаньня
Хлопца томіць, хлопца гне.
Ён на карчму пазірае,
Каб пытаньню даць адказ,
А яна маўчыць, старая,
Пэўны маючы выраз.
Не: там ціха, мёртва-глуха,
Там нічога нячутно.
Толькі Шлёма ў нейкім руху...
Што-б то значыла яно?
Вышаў хлопец за стадолу.
Дзень надвечары. Цяплынь,
А на полі па-над долам
Жыта гойдаецца плынь;
Там дарога так знаёма.
Унь і дуб той і той клён...
Ён стаўся нерухома:
Да стадолы ідзе Шлёма,
Невясёлы, смутны ён.
Ходзіць, чухае чупрыну,
Штось мармоча, бры дурны,
Штось сказаў Абраму-сыну
І кудысь ідуць яны.
Пастаялі на дарозе,
Шлёма зноў ідзе назад;
Хава, хлопцы ўсе ў трывозе...
Ці-ж то ён іх зрушыў лад?
Ці ня знаоць, што ў каморцы
Быў ён з замераў ліхім?
Але чуе ў іх гаворцы
Словы: „Ганаф“ і „Яхім“.

Пачынае хлопец цяміць:
Зьнік Яхім кудысь з канём.
Асьвятлілі яму памяць
Тыя словы, як агнём:
„Я, брат, знаю, што мне трэба,
У мяне ёсьць пэўны плян:
Я возьму кусічка хлеба,
А ня зношаны каптан,
Толькі ўскіну я вачыма,
Мой і погляд зробіць след;
Ты пачуеш пра Яхіма,
І сам родзішся на сьвет!“
Так, прышла яго часіна, —
Ім цяпер не да яго!
Але трусіцца хланчына,
Каб ня вынікла чаго,
Абходзіць ён стадолу,
Ідзе ў кухню са двара,
Погляд кідае наўкола,
Бачыць — постаць карчмара,
Аглядае ўсё дарогу,
А з ім Хаім і Абрам.
Самы час прарваць аблогу —
Толькі рабін адзін там.
Ён падосак бярэ ў рукі,
Каб з тым справіцца замком;
Ідзе ціха, а ні гуку,
Бы кот, крадзецца цішком.
Стаў, паслухаў — мёртва-глуха.
Дзверы штурхнуў, пусь туды;
Прылажыў яшчэ раз вуха,
Поўны страху і жуды, —
Ціха ўсё. А рабін строгі
Са сьцяны глядзіць стражэй...
Ці то вушы, ці то рогі?
Бровы ссунуты ніжэй,
Погляд злосны і нямілы.
Тут да шафы хлопец — скок!
Штурхнуў дзверы з усёй сілы, —
Бразь там зашчэлка-кручок!
Разышліся дзверцы самі,

Чуе ён знаёмы гуд...
Скрыпка родная! ты тут!
Ён дрыготнымі рукамі
Скінуў з вешалкі сурдут,
Скрыпку борзэдзенька зьнімае.
Скрыпка з ім! Цяпер — гайда!
Ён скрыпуло абнімае...
— У, ты, рабін-барада! —
Крок ступіў і на канапу!
Кулаком яму патрос.
— У, ты, носаль! У, ты храпа! —
І дзье петрычкі даў у нос!

V.

Страшнавата, сьцішна ўночы...
Нібы ходзіць хтось, шалпоча,
Пустым сьмехам дзесь рагоча...
Ці то можа плача Шлёма —
Ня ўсё добра ў яго дома!
А там нешта бы рухома...
Ці то вочы, тыя вочы?
Страшнавата, сьцішна ўночы!
Ноч так зманна, так варожа!
Спатайка наскочыць можа
Нехта страшны з свайго ложа...
А там... што там? двое, трое, —
Клубок страху, там іх роі,
І ня зьлічыш ты іх зброі,
Многа іх! Ён іх ня зможа:
Ноч так зманна, так варожа!
Хоць-бы месяц выплыў з хмары:
Асьвятліў-бы ён абшары
І разьвееў тыя чары.

(Далей будзе.)

НАВІНЫ.

— **Адмова ў канцэсіі.** Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры дамагаўся ад віленскіх ваяводзкіх уладаў сталею канцэсію для Беларускага Народнага Тэатру.

Ваяводзкія ўлады далі адмоўны адказ, а калі так, дык ізноў астаецца па даўнейшаму: на кожнае прадстаўленне ў адноснага старасты трэба браць дазвол. А стараста, як ведама з практыкі, можа зрабіць гэтак, як пакірае ім яго гумар і тагачасны настрой.

Гэтым самым праца Тэатру вельмі паважна ўтрудняецца.

— **Новая партыя.** Умястоўскі заснаваў сваю „Народную Радзільную Партыю“, якая мае на мэце праводзіць левае палітычнае і аб'яднае працаваць шчырэй як Паўлюкевіч. А ўжо-ж і Паўлюкевіч даволі голасна крычыць: „Няхай жыве Польшча, няхай жыве марш. Пільсудскі!“ Але-ж як відаць, дык п. Умястоўскі хоча перакрычаць Паўлюкевіча. „Здабычы“ Паўлюкевіча не даюць спакою Умястоўскаму... Партыя Умястоўскага ўходзіць у кантакт з польскаю „Партыяй Працы“, якая стаіць гарой за Пільсудскага.

Умястоўскі, сваім лістом у „Кур'ер Віленскі“ тлумачыцца, што весткі аб пасланні прывітаньняў вышэйшым уладам Польшчы не адпавядаюць праўдзе. Быццам Умястоўскі лічыць сябе зусім маленькім, каб вітаць сучасную польскую вялікасьць. Гэтакія вось справы.

Выйшаў з друку і прадаецца **Беларускі Календар „Пагоня“** (сьценны-адрыўны) **НА 1928 ГОД.**

Адрыўны календар „Пагоня“ зьмяшчае перадусім календарную часць: дні старога і новага стылю са сьвятамі праваслаўнымі і каталіцкімі, імёны сьвятых, усход і заход сонца, зьмены месяца і зьмены пагоды паводле сьтогодняга календара.

На адваротных старонках календара зьмешчаны цікавыя весткі, як напрыклад: гаспадарскія і лекарскія парады, беларускія народныя песні, вершы найвыдатнейшых беларускіх пісьменьнікаў і іх жыцьцяпісы, весткі з гісторыі і географіі Беларусі і іншых народаў, інфармацыя аб беларускім грамадзкім жыцьці, жарты і розныя абвесткі.

ЦАНА календара 1 зл. 20 гр., з перасылкай 1 зл. 35 гр.

Хто выпісвае ня меней 5 календароў, той за перасылку нічога ня плаце, хто купляе ня менш 10 календароў, той атрымлівае 20% скідкі.

ГАЛОЎНЫ СКЛАД: Вільня, Завальная № 7, Кнігарня „Пагоня“

і ў Беларускай Кнігарні Ст. Станкевіча, Вільня, Вострабрамская 2.

Гаспадарскі аддзел.

Парнікі для бульбы.

Яшчэ ня даўна, каб прыгатаваць для жывёлы бульбу, ці іншыя каранёплоды, гатавалі яе ў вадзе ў катлах, ці проста ў чыгунах, але спосаб гэты ня быў зусім добры... Толькі ў апошнія часы зьявіліся парнікі, дзе бульба гатуецца проста параю, якія паказалі, што папярэдні спосаб гатаваньня быў зусім неправільны, бо тут былі перадусім дзьве вады: 1) дрэннае выкарыстаньне цяпла, 2) шкодны ўплыў вады на гатаваную ў ёй бульбу.

Зусім зразумела, што ўсё цяпло зужытае на аграваньне вады, якая пазьней выліваецца, уяўляе з сябе чыстую страту апалу. А калі возьмем пад увагу труднасьць, з якою вада нагрэваецца, то зразумеем, што страта гэта ня зусім малая. Апрача таго, вада сагрэтая да тэмпературы кіпеньня мае здольнасьць разпушчаць у сабе пажыўныя складнікі бульбы.

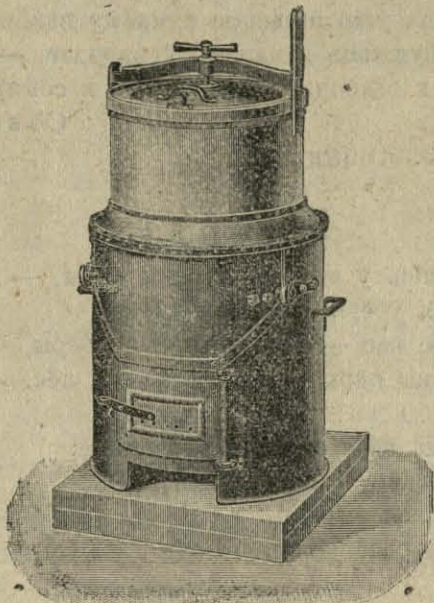
Калі гатуем бульбу параю, тагды вады патрэбна зусім мала, а дзеля таго менш дроў і часу. Вада тагды ня стыкаецца з бульбаю, а гатуецца дзякуючы толькі выдзяленьню гарачай пары. Пры гатаваньню парай бадай што ўсе пажыўныя складнікі застаюцца да канца ў расьліне, робячы яе смачнейшаю і спажывнейшаю.

У Польшчы найлепшыя парнікі вырабляе фірма „Ventzki“, якія надзвычайна проста і практычна збудаваны так што абходзіцца з імі

патрапіць кожны бяз усялякае навукі. Прадстаўніцтва ў нашым краі на гэтыя парнікі мае фірма „Zygmunt Nagrodzki“ у Вільні на Завальнай вуліцы № 11-а.

Перад тым, як разпаліць агонь, наліваецца столькі вады, каб пакрыць сподні бераг укладнага дна, для чаго патрэбна 1—2 вядры вады ў залежнасьці ад вялічынні парніка. За паўгадзіны па разпалцы зачынае прабівацца пара.

Тагды ўжо агню больш падтрымоўваць ня трэба, а пакінуць яшчэ на 15 минут кацёл парніка зачыненым. У працягу гэтага часу бульба ўжо аканчальна дагатуецца. Пасьля выпусьчаецца праз крап вада і выкідаецца бульба перахіляючы кацёл.

Калі купляеце парнік, дык звачайце увагу, каб печка была прытасавана да паленьня дэравам, бо парнікі таксама вырабляюцца і на паленьне вуглём ці торфам. Да парніка дадаецца два з паловаю мэтры каменных труб. Надзвычайна важным у гэтым парніку ёсьць другое дно, так збудаванае, што затрымоўвае на сабе усялякі бруд з бульбы, які спывае з кандэсаванаю параю. Гэты бруд, у іншым выпадку, спываў-бы на ўласнае дно катла, дзе стварыў-бы цэлы грубы слой, парнік пасьля хутка накаляўся-б да чырвона: дзеля гэтага ў хуткім часе мог-бы прапаліцца. Уласнае дно, што стыкаецца з вагнём заўсёды тут застаецца чыстым. У парніку гэтым можна гатаваць ня толькі бульбу, але і іншыя каранёплоды ці каренне, напрыклад буракі, брукву, моркву і г. д. Таксама да гэтага катла можна далучыць яшчэ асобны цыліндр на выварку бялізны.

Вырабляюцца парнікі роўнай вялічынні— ад 65 да 320 літраў вады.

Гэты самы парнік можна таксама скарыстаць і для выдаленьня горкасьці з лубіну. Вядома, што лубін, маючы ў сабе вялікі працэнт бялкоў, ёсьць вельмі добраю і пажыўнаю пашаю для жывёлы, але толькі тагды, калі з яго выдалена горкасьць. Гэтая горкасьць можа выходзіць з параю. Для выдаленьня яе зроблены спецыяльныя ўкладкі, якія ўстаўляюцца замест другога дна.

Весткі з Краю.

Некалькі слоў аб мітынгах у Сіняўцы.

21 верасьня г. г. у Сіняўцы, Нясвіскага павету, адбыліся два мітынгі: П.П.С. і казённага Беларуса Паўлюкевіча. Вось аб гэтых мітынгах я і хачу сказаць некалькі слоў. Нічога вялікага, як аб гэтым напісаў Паўлюкевіч у сваёй газэтцы, ды хваліцца Клецкая арганізацыя П.П.С., на гэтых мітынгах ня было. Як на адным, так і на другім „мітынг“, вярцелася дзiesiąткі два маладых хлапцоў. Праўда, народу ў гэты дзень у Сіняўцы было шмат, бо быў фэст, але сяляне, даведаўшыся аб мітынгах П.П.С. і Паўлюкевіча, рашылі ляпей разьехацца па гасьцях, чымся слухаць брахуноў. А брахуны крычалі, як тыя жабы на дождж. Пэпэсы са скуры лезьлі, даказваючы, што ў Польшчы жыць кепска, асабліва—польскаму работніку, які проста галадуе. Пры гэтым тагока пытлю задавалі польскаму ўраду і адміністрацыі, што з самых пот градам каціўся. Не мала папацелі і над тым, як пачалі выкідаць рожныя абеданкі, ды бальшавіцкія лезунгі, запрашаючы сялян ісьці ў іх рады. На іх няшчасьце ніхто з прысутных сялян нат' і не падумаў аб гэтым. Адначасна з імі на другім канцы мястэчка „доктар“ Паўлюкевіч, таксама ў „пота ліца“ раскаваў свае байкі, цвёрдзячы, што ў Польшчы жыць добра. Асабліва казаў, добра жывецца Беларусам. Адчыняюцца казёныя школы, гімназіі (Дзе яны?). Адпускаюцца крэдыты гімназіям, даецца вялікая запамога пацярпеўшым ад стыхійных катастрофаў, жывецца гэтак добра, што нават самі ваяводы

разьезджаюць павёсках і раздаюць грошы. Але сабраўшыся каля яго хлопцы толькі пасмяяліся з гэтага, ведаючы, як добра жывецца Беларусам у Польшчы, дазваўшы гэтую дабрату, на сваёй скуры. Закончыў Паўлюкевіч свой мітынг вокліком на чэсьць Пільсудскага і Польшчы. Гэтак вась пэпэсы, сваім правакацыйным выступленьнем, шукаюць маладых, гарачых галоваў, каб пасьля пахнуць іх у востры, а Паўлюкевіч разсевае сваю нявольніцкую псыхалёгію (бо сам ёсьць нявольнікам польскага ўраду) хочучы ўвесь Беларускі народ яшчэ мацней закуць у кайданы нявольніцтва. Ці ўдасца пэпэсам і Паўлюкевічу збаламудзіць сялян, залежыць ад нас самых браткі? Я думаю, што ніхто ня будзе слухаць іх...

Прысутны.

Як гэта было.

(Лужкі, Дзісьненскага пав.).

Той Жэлігоўскі аб якім ужо ўспаміналася ў папярэдняй маеі карэспандэнцыі быў у нас войтам па назначэньні ад павятовага старасты.

За кароткі час, бо быў войтам усяго 7 месяцаў, г. зн. ад студзеня г. г. п. Жэлігоўскі натварыў многа шкоды жыхарству воласьці.

Быў ён сталым госьцем карчмы ды дзейным участнікам бильярдну. Здаралася і так, што калі трэба было дзе небудаць выехаць, дык падвода падавалася раніцаю да карчмы. Факты могуць сьвердзіць гр. К—ко, быўшы радны А—сін і б. лаўнік А—віч. Страха на гмаху Ізабэлінскай школы прыёмнаю Камісіяй была забракавана 5-IV г. г., дзеля таго што гонты прыбываліся цывякамі цераз 3—5 штук, а ня кожная: цяпер ужо зьявіліся дэюры. Нягледзячы на забракаваньне даху, пасьля некалькіх дэён, бяз прыёмкі камісіяй п. Жэлігоўскі выплаціў грошы за работу 12-IV.

Падрадчыку на пастройку мастоў трэбыло заплаціць згодна дагавору 150 зл., а выплачана 212 зл. І як заявіў падрадчык гр. гр. Пётры і Міхасю Кухнерам, дык тыя 62 золты пашлі на гарэлку для Жэлігоўскага.

На брукоўку рынку было асыгнована 3000 зл. лічачы па 2 зл. 55 гр. за мэтр, усяго трэба было выбрукаваць 1.176 мэтраў, а Жэлігоўскі дагаварыўся на 2000 мэтраў. І яшчэ дагаварыўся, што калі грошы ня будуць сваечасна выплачаны, дык воласьць заплаціць 500 зл. г. зв. „няўстойкі“.

Грошы да гэтага часу воласьць ня можа выплаціць, дык знача і тыя 500 зл. трэба будзе таксама заплаціць.

Сабраўшы ўсе гэтыя факты новая валасная рада, як ужо ведама з папярэдняе карэспандэнцыі пастанавіла пазбыцца гэтага шкоднага чалавека. А вадзень.

Да Клецкіх сялян.

Сяляне мястэчка Клецка! Не шкадуіце Вя некалькі золтых на сваю родную газету (Сялянскую Ніву). Яна стаіць за нашыя інтарэсы і шмат чаго цікавага ў ёй зьмяшчаецца. Чымся спаць на печы, або піць у кабаку, выпісалі-б за гэтыя грошы газету, ды пацікавіліся-б, што дзеецца ў сьвеце. Вас усё такі шмат ёсьць у Клецку, а газэтамі мала хто цікавіцца. Чытаючы газету можна паглыбляць культуру і вучыцца. Трэба чытаць газету, кніжкі, дзяцей пасылаць у школу, каб і яны не гадаваліся, як жывёлы, а вучыліся і набіраліся розуму. Дык слухайце сяляне м. Клецка, дамагайцеся сваёй школы і вучыце сваіх дзетак, самі выпісвайце газету чым хутчэй і чытайце беларускія кніжкі. П. Доля.

Папраўка.

Рэдакцыя „С. Н.“ атрымала ліст ад гр. Я. Кухарскага, які на аснове арт. 32 Расп. Пр. Рп. дамагаецца зьмяшчэньня наступнага:

„Гэтым спрастоўваем карэспандэнцыю з Пружанскага пав., зьмешчаную ў № 61 за 20.VIII. 1927 г. пад назовам „Асаднікі ўцекаюць“,—што п. Кухарскі не ўцёк у няведаным кірунку і не неўрэгуляваў належнасьці работнікам, як памылкова было зьмешчана, але жывець у Бэрэзе-Каргускай у адлегласьці 10 кілям., а прыязджаючы часта ў Селец, як у гэтым так і ў леташнім годзе, не спатыкаецца з прэтэнсіямі работнікаў аб належнасьцях, якія перад вьездам былі ўрэгуляваны. Для пацвярджэньня праўдзівасьці вышэй зьмешчанага далучаю пры гэтым пасьведчаньні: Магістрату м. Бэрэзы-Каргускай № 1796/276 і ўправы Селецкай воласьці № 2135.

Ян Кухарскі.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!